

Minnesanteckningar Tandvårdsnätverket 2019-11-28 World Trade Center Stockholm

Närvarande: Håkan Bergevi, Ann-Marie Franklin ersättare Dalarna, Lise-Lott Hinsegård Heiding, Helen Hultnäs, Gunnel Håkansson, Anna Hägglund ersättare Stockholm, Maria Johansson, Tomas Josefsson, Ann-Marie Olhede, Agneta Roos, Eva Sandberg, Anna-Maria Stenlund Berggren, Jörgen Torstensson, Annri Vesterlund, Carin Wetterberg, Jenny Wiik, Anna-Karin Wixe, Maria Wärmelin och Gunilla Thörnwall Bergendahl SKR

Frånvarande: Pia Bagewitz och Marie Eriksson

1. Mötets öppnande och fastställande av dagordningen.

Gunnel hälsar välkommen och öppnar mötet.

Hon informerar om nya medlemmar i nätverket och hälsar dem välkomna. Anna Maria Stenlund Berggren, Västerbotten, Maria Wärmelin Jämtland, Karin Hammarlund, Stockholm och Marie Eriksson Värmland

2. Föregående mötes minnesanteckningar från Tandvårdsnätverket 2019-09-25

Inga kommentarer kring föregående mötes minnesanteckningar, varför de läggs till handlingarna.

3. Val av sekreterare

Jenny Wiik och Anna-Karin Wixe har tackat ja till att nomineras.

Sluten omröstning visar att Anna-Karin fått något fler röster och därmed utses hon till ny sekreterare från februari 2020.

4. Nationella patientenkäten

Håkan informerar att åtgärd 103 utgår pga. att de flesta Regioner inte kan leverera denna uppgift. Urvalsperiod 25 nov – 20 dec. Inbjudan skickas ut 2020-01-27, enkäten är öppen i 6 veckor och resultatöverföring till verksamheter preliminärt 2020-03-30.

Mer information om kontaktpersoner etc. finns på www.patientenkät.se

Publicering? Vilken nivå ska resultaten presenteras på? Fundera vidare kring den frågan. Vanliga proceduren för nationella patientenkäter är att SKR sammanfattar resultaten i en pressrelease. Hanna Emami är kontaktperson på SKR.

5. Återkoppling från möte

HSD-nätverket på SKR:

Gunilla Thörnwall Bergendahl berättade om SKR's tandvårdsarbete. Gunnel redogjorde för kunskapsstyrning, nivåstrukturering och nära vård och Gunilla Swanholm tog sedan över och gav en bild över kompetensförsörjning och digitalisering i tandvården. Agneta Rönn gav en resumé om utredningen om jämlik tandhälsa. Samarbetsfrågor diskuterades och mötet blev mycket uppskattat.

Sjukvårdsdelegationen SKR: Där diskuterades kompetensförsörjning, prissättningsprinciper, regler och riktpris, information om folkhälsoarbetet där

samarbetsfrågor lyftes extra inom barnhälsovård, diabetes och demensvård samt kunskapsstyrning

6. Information från försvarsmakten.

Krister Svensson, försvarsöver tandläkare, berättar om försvarstandvård. Det totalt finns tre tandläkare anställda, för hantering av administrativa frågor.

Varför är tandvård en fråga för Försvarsmakten? Ansikte och mun är ett oskyddat område för dagens soldater och det visar sig i skadestatistiken. Två fältsjukhus finns idag och Krister beskriver hur de är uppbyggda och organiserade.

Försvarsmaktens tandvårdsprogram gäller för personal med flyg eller submarin tjänst, inför internationell tjänstgöring och för värnpliktiga. Antalet värnpliktiga är idag ca 4-5000 och närmaste åren hoppas man fördubbla antalet.

Diskussionsfrågor kring tandvård för värnpliktiga:

Revisionsundersökningar och behandlingar: Önskvärt att behandlingar slutförs i god tid innan tjänstgöringen börjar och att revisionsundersökningar inte ska ske under militärtjänstgöringen.

Akutbesök under värnpliktstjänstgöring: Hemmaregionen är betalningsansvarig upp till och med 23 år.

Tandreglering: Önskvärt att ingen tandregleringsbehandling pågår under värnpliktstjänstgöringen.

Tandtrauma. Vilka möjligheter finns att förebygga?

Framtida diskussionsfrågor är:

Behovet av flyg- och dyktandläkare: Försvaret har en kortare utbildning i detta. Försvarsmakten står för utbildningskostnad, kost och logi under tre dagar och arbetsgivaren står för arbetstid och resor.

Tandvård vid höjd beredskap och krig: Utveckling av fältsjukhus, personal m.m.

Det pågår en statlig utredning om hälso- och sjukvård i krig/kris. (Dir. 2018:77)

Tandvården nämns inte i utredningen. Kristers önskemål är att samtliga tandläkare i en krissituation skulle kunna utöva akuttandvård.

Förslag att bilda en arbetsgrupp på 4-5 personer för att lyfta de här frågorna ytterligare.

Det har även kommit in en fråga från Marianne Hagslätt, Försvarsmakten. Hon undrar vad som gäller om akuttandvård behövs i samband med en större idrottsaktivitet med internationella deltagare. Hon planerar för medicinsk verksamhet i samband med Militärt VM i femkamp 9-17 augusti 2020. Gunnel har svarat henne vad som gäller avseende vård genom EU-kort, individuell försäkring eller gemensam deltagarförsäkring.

7. Lägesrapport från NPO

Sofia Tranes och Gunnel träffade Jenni Norborg på regeringskansliet och diskuterade innovation i tandvården. Tre viktiga punkter berördes som stöder att tandvården ska inkluderas i en utredning som handlar om framtida Life Science:

1) Tandvården möter en stor del av den vuxna svenska befolkningen. Det ger möjlighet att stödja angeläget förebyggande arbete och möjlighet att göra medicinsk screening (t.ex. diabetes och att använda OPG för analys av carotisförcalkning och dentalröntgen för screening av osteoporos)

2) Kopplingen orala infektioner/inflammationer allmän hälsa

3) Uppmärksamma odontologin i medicin-teknik, skapa bättre förutsättningar för forskning. Generellt behöver klinisk odontologisk forskning uppmärksammas och få särskilt stöd ekonomiskt (det handlar om världens vanligaste sjukdomar) Det blev ett bra möte. Tandvården kommer att finnas med i rapporten. Jenni Norborg och Jenny Karlsson Craft deltar i NPOs möte i januari.

Ny klassificering av parodontala och periimplantära sjukdomar. Tord Berglunds föreläsning filmades på Riksstämman. Tandläkarsällskapet äger filmen men NPO kan sprida filmen till RPO, LPO samt till privat tandvården. Filmen kommer att läggas publikt och vara tillgänglig för hela tandvården att använda helt utan kostnad. Parodontologiföreningen har åtagit sig att ta fram övningsexempel kopplat till filmen.

NAG Karies kommer att lämna sin slutrapport till NPO i januari 2020. Slutrapporten kommer att skickas ut på remiss för synpunkter.

Dagens innehåll i referensprislistan i de sjukdomsförebyggande och sjukdomsbehandlande åtgärderna i relation till karies försvårar personcentrerad kariesbehandling. Arbetsgruppen menar att det måste skapas förutsättningar för att mäta kariessjukdom istället för hål i tänderna. TLV ser inte någon direkt koppling mellan TLV och NPO utan det är de Nationella riktlinjerna som ligger till grund för ändringar eller att nya tillstånd och åtgärder tillkommer som blir ersättningsberättigade. NPO menar att det är viktigt med ett fortsatt samarbete med TLV som kommer att bjudas in regelbundet.

8. Aktuellt från SKR.

Svar på juridiska frågeställningar: Gunilla önskar en bättre struktur för dessa frågor. Förslag att frågor och svar dokumenteras på Projektplatsen i särskild mapp, med undermappar.

Patienter som lämnar åb/ub och är 18-23 år. Är regionerna skyldiga att kalla med regelbundenhet? Enligt Pål Resare är regionerna inte skyldiga att kalla men det ska finnas information om rätten till fri tandvård t.ex. på regionens hemsida. Tandvårdslagen ger rätt att debitera för avtalat uteblivet besök men det ska finnas ett ingånget avtal med patienten.

Anslutning till Försäkringskassan: Vårdgivare som enbart bedriver S-tandvård behöver de vara anslutna till Försäkringskassan? Det räcker med att den vård som ges kan vara berättigad till tandvårdsersättning så ska vårdgivaren ansluta sig till FK -

EU-vård fakturor från Försäkringskassan. Dessa fakturor ska regionerna inte betala. Lyfts mellan jurister på SKR och FK i december.

Tolk är regionernas ansvar

Intagna inom Kriminalvården har i princip samma rätt till hälso- och sjukvård som övriga befolkningen. Om man är omhändertagen och av säkerhetsskäl inte får lämna anstalten får individen vänta och endast akut tandvård utförs. Åldersgruppen 18-23 år

ingår i den avgiftsfria tandvården och är därmed regionernas ansvar. Se mer information på Projektplatsen.

Planeringsunderlag för specialistutbildning ligger för godkännande för tillfället.

Föreskrifter i tandsköterskeutbildningen. Synpunkter ska lämnas senast idag. Sänds ut så snart den är beslutad.

Frågor som kommer in till SKR via kontaktcenter blir alltid handlagt av lämplig handläggare.

Samverkansmodell medicinteknik: För en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård. Det har under flera år funnits samverkansformer inom läkemedelsområdet och nu planeras motsvarande för medicinteknik. Den nya samverkansmodellen börjar gälla 2020-01-01. TLV har arbetat med motsvarande men har haft svårt att nå fram till hälso- och sjukvården. Presentationen kommer att finnas på projektplatsen. Modellen avser omvärldsspaning, urval, beslut om samverkan, värdering, upphandlingsstrategier, rekommendationer, införande/utfasning, uppföljning.

Alla regioner har anslutit sig och kommer att arbeta gemensamt inom kunskapsstyrningssystemet. Viktigt område eftersom det handlar om stora belopp. Syftet är att detta ska vara ett stöd för regionerna i upphandling och urval. Målet på sikt är en mer jämlik vård. Det finns över 900 medicintekniska produkter och det är endast ett fåtal som kan samordnas till att börja med. Det är ett stort utvecklingsarbete. Det finns många kontaktytor för medicinteknikmodellen. Gunilla uppmanar att bidra med exempel på vad de ska arbeta med framöver. Det är stor omsättning och snabb introduktion på marknaden och ofta dålig evidens på olika produkter. På SKR.se finns mer information.

Försäkringskassan efterfrågar samverkansformer. FK tolkar nya lagen som börjar gälla vid årsskiftet 2020 att olika myndigheter kan samverka.

Fråga fått från TLV. Gunilla har fått förfrågan angående att TLV får in en del läkarintyg exempelvis för STB. De vill få klarhet i om det är ok att dessa returneras till avsändaren. Auditoriet svarar att det är helt ok.

9. Prisjämförelsetjänsten

Anneli Lindström från TLV berättade om tandpriskollen. Det är ett regeringsuppdrag som ska öka möjligheten för allmänheten att få en bild av prisnivåer. Erfarenhet finns från två tidigare försök. Först var det anslutning till HSA-katalogen och Försäkringskassan skulle ansvara. Därefter arbetade Inera vidare och då byggde systemet på att vårdgivarna själva skulle manuellt inmata sina uppgifter. Låg anslutning hos tandvården och efter 2017 har det inte funnits någon tjänst för jämförelse. Målet har nu varit en enkel och rättvis prisjämförelsetjänst. TLV kommer att ta fram medianpris per mottagning utifrån 6 månaders behandlingsdata och med 3 uppdateringar per år. Prisjämförelsen kommer att finnas på olika behandlingar, enskilda åtgärder samt på generell nivå. Uppgifter om varje mottagnings kontaktuppgifter kommer att finnas.

2019-11-28

Det kommer att gå ut en enkät för att få en bild av vad allmänheten tycker. Tjänsten kommer att publiceras i mitten av december.

Rapport över genomsnittspriser i en region går att beställa från TLV. Frågor sänds till tandpriskollen@tlv.se

Den här tjänsten gör det möjligt att jämföra prisläget även mellan olika regioner.

10. Nationella läkemedelslistan och E-hälsomyndigheten.

Representant från E-hälsomyndigheten bjuds in till januarimötet Tandvården är inte diskuterad i detta forum. Viktigt att information går ut till de olika journalsystemen etc.

11. Diskussionspunkter.

Information från Försäkringskassan om lagändring. Representant från FK samt Pål Resare bjuds in till januarimötet.

Reflektioner från Riksstämman och programpunkten "Barnkonventionen blir lag".

Ann-Marie upplevde att det var få frågor och att det kanske var för allmänt hållet. Det var välbesökt och de som deltog uppskattade informationen. Viktigt att implementera detta ordentligt i våra organisationer och att arbeta strukturerat. I Västmanland har man gjort en "barnrond" på en klinik men svårt att få gehör i högre chefsled. Har dessutom haft intervjugrupper med barn och ungdomar.

Slutrapport "Hinder i samverkan mellan hälso-sjukvård och tandvård". Tomas Malm och Peter Lundholm bjuds in till något möte i vår. Gunilla tycker att de ska bjudas in även till andra nätverk för att lyfta dessa frågor

12. Övriga frågor

Maria har uppdaterat vägledning kring tandvård för barn och unga som söker vård i annan region samt rutiner och kontaktuppgifter till respektive region.

De som söker akuttandvård i annan region är sällan problem med. Däremot är det viktigt att förtydliga vad som gäller om ytterligare vård behöver ges. Dokumentet justeras och kommer att sändas ut igen. Vissa regioner har restriktioner vilket innebär att de inte ersätter planerad vård om det inte är en LOV-ad klinik. För placerade barn och unga samt för specialisttandvård gäller specialregler.

Sammanställning av barnpengen 2020: Sammanställs av Maria. Alla regioner är inte klara så frågan lyfts på nytt i januari.

Rapport från senaste NSATS: Maria berättar att Per Tidehag kommer och informerar om utredningen på januarimötet och önskar få in synpunkter. Det finns en referensgrupp kring utredningen. 2017:77 där det tydligt framgår vilka krav som ställs på respektive huvudman, med inrättande av studierektorstjänster mm. Konflikten mellan nya och gamla systemet är tydlig eftersom ersättning idag ges till två system. Frågan ska upp på regiondirektörernas möte i maj 2020.

www.sttandlakare.se

Moms på upphandlade narkostjänster: Frågan kommer från Stockholm och avser *Folktandvården Stockholm, som är ett bolag, har upphandlat tjänsten narkostandvård hos ett privat företag och nu vill de lägga på moms på narkosätgärderna*. Pål har inte tittat på denna fråga. Gunilla har kontrollerat med "ekonomi och styrning" och där fått svaret att ersättningen hamnar inom det regelverk som säger att moms ska läggas på

2019-11-28

vårdtjänster. Tandvårdsenheten i Stockholm har fått olika besked av juridik och ekonomi. Komplex fråga som inte har ett tydligt svar. Gunilla tar frågan med sig och ber om ett förtydligande från juridik och skatteexpert på SKR.

SKR's frågor inför statistikförfrågan innehåller eventuellt felaktig ålder i anvisningarna, Gunilla kontroller detta.

Förvaltningsrätten i Karlstad har avvisat ett överklagande om att ett N3-kort inte har förlängts. Tandvårdslagen 8a§ 15a: Någon möjlighet att överklaga landstingets beslut om tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift finns inte enligt tandvårdslagen eller tandvårdsförordningen.

Beslut: Det finns inte någon rätt att få chefstandläkares beslut prövat i förvaltningsrätten. Överklagandet skall därför avvisas. Beslutet kan överklagas till kammarrätten inom 3 veckor.

Tandvårdspersonal för musikhjälpen. Eva informerar utifrån att evenemanget sker i Västerås och önskar att vi känner till det och gärna få bidra.

Ann-Marie tackar nätverket för de år hon har varit en del av det och informerar att hon går i pension i mars men lämnar sitt chefskap vid årsskiftet.

Kontanter i tandvården: Måste man ta emot kontanter inom tandvården? Det finns ingen enighet kring frågan. Det finns flera folktandvårdsorganisationer som är kontantfria. Domslut finns från Region Kronoberg som fälldes när man gjort både hälso- och sjukvården och tandvården kontantfria eftersom rätten bedömde att två ställen med betalterminaler var för lite. (dom 2015-09-10, mål 2793-14)

Nya samverkansregler. I december tas det nya beslut om nya samverkansformer med dentalbranschen.

Etikprofessor Nils- Eric Sahlin deltog på senaste mötet i RPO och berättade om "Vetenskap och beprövad erfarenhet". Gunnel delar ut en skrift till intresserade

Socialstyrelsen kommer att skicka ut en enkät till samtliga regioner som handlar om på vilket sätt barns rätt till god munhälsa och tandvård tillgodoses vid placering i heldygnsvård.

I kartläggningen kommer Socialstyrelsen att titta på hur berörda aktörer, d.v.s. kommuner, regioner och tandvårdsverksamheter, arbetar med placerade barns tandvård och munhälsa. Information om hur regionerna arbetar kommer att samlas in genom intervjuer och med hjälp av en enkät som skickas ut i ett senare skede. Kartläggningen görs av Alfheidur Astvaldsdottir och Kristin Larsson på Socialstyrelsen

Tomas framför att det måste bli en möjlighet att delta i nätverkets möten på distans via digital teknik. Det kostar för mycket både ekonomiskt och av miljöskäl, varför detta är angeläget.

13. Nästa möte onsdagen den 22 januari 2020 på SKR

14. Mötets avslutande

Gunnel avslutar mötet och önskar God Jul och gott Nytt År

För minnesanteckningarna

Carin Wetterberg